

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1196

Vragen van het lid **Hilkens** (PvdA) aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht dat bij seksueel geweld allochtone jongeren eerder dan autochtone jongeren de schuld bij het slachtoffer leggen* (ingezonden 17 januari 2013).

Antwoord van staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 7 februari 2013)

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht dat bij seksueel geweld allochtone jongeren eerder dan autochtone jongeren de schuld bij het slachtoffer leggen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw reactie op het onderzoek «Andere culturen, andere grenzen?» van kenniscentrum Rutgers WPF?

Antwoord 2

In het Trouw artikel wordt verwezen naar het onderzoek «Andere culturen, andere grenzen». Deze titel is overgenomen uit een recent artikel in het in het tijdschrift *Kind en Adolescent*. Het oorspronkelijke onderzoek van Rutgers WPF uit 2010 heet echter «Niet zomaar seks».

Dit onderzoek is uitgevoerd ter voorbereiding van de campagne «Maak seks lekker duidelijk» die in 2010 van start ging. Deze campagne was gericht op het vergroten van de weerbaarheid van jongeren op het gebied van seksuele gezondheid.

Het onderzoek heeft laten zien dat culturele achtergrond inderdaad een rol speelt in de opvattingen van jongeren over seksuele grenzen. Deze uitkomsten zijn in het kader van de campagne benut om een preventiestrategie te bepalen. Concreet heeft dit geresulteerd in een typologie van jongeren op basis van risico's op verschillende vormen van grensoverschrijdend gedrag. Ik acht het zeer zinvol dat de uitkomsten van deze studie zijn benut voor de invulling van de campagne.

¹ Trouw, «Schaars gekleed? Dan vraag je erom», 15 januari 2013.

Vraag 3

Deelt u de mening dat seksuele vorming van jongeren op school en thuis van cruciaal belang zijn? Zo ja, op welke wijze zet u zich in voor goede voorlichting aan jongeren over seksualiteit en het aangaan van relaties? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Adequate seksuele vorming van jongeren op school en thuis is belangrijk voor een gezonde seksuele ontwikkeling. VWS faciliteert verschillende organisaties bij de ontwikkeling en inbedding van goede voorlichtingsmaterialen over seksualiteit en relaties voor onderwijs en opvoedingsondersteuning ouders. Zo ondersteunt Rutgers WPF goede voorlichting door ouders en basisscholen door middel van informatiematerialen en een bewezen effectieve lesmethode voor het basisonderwijs.

Voor het voortgezet onderwijs zijn zowel Soa Aids Nederland als Rutgers WPF gezamenlijk actief om scholen te motiveren aan de slag te gaan met seksuele vorming. Ook voor het voortgezet onderwijs bestaat een effectieve methode om dit thema op te pakken. De aandacht hiervoor in Regionale Opleidingscentra neemt ook toe. Voor de inbedding en lokale ondersteuning van voorlichtingsmateriaal in het onderwijs wordt een beroep gedaan op de GGD-en.

De recent aangepaste kerndoelen voor het onderwijs (aandacht voor seksualiteit en seksuele diversiteit) zijn voor scholen een extra reden om dit op te pakken. Daarnaast zijn er voor lerarenopleidingen mogelijkheden om de deskundigheid van toekomstige leerkrachten te versterken op dit punt.

Rutgers WPF heeft met de betreffende opleidingen zowel voor Pabo's (Juf, doet u ook aan seks?) als voor lerarenopleidingen die docenten voor het VO opleiden (Over seks gesproken) een specifiek aanbod ontwikkeld.

Voor Centra Jeugd & Gezin zijn materialen ontwikkeld over de seksuele ontwikkeling en sites voor ouders met tips voor seksuele opvoeding (zoals opvoeden.nl, uwkindensek.nl, seksualiteit.nl)

Ter ondersteuning van professionals in de Jeugdgezondheidszorg is recent door TNO en Rutgers WPF een richtlijn seksuele ontwikkeling 0-19 jaar geformuleerd. Deze richtlijn wordt momenteel in de praktijk getoetst en zal op basis van deze bevindingen in zomer 2013 worden aangepast en landelijk ingebed in de JGZ.

Daarnaast faciliteert VWS Sense.info: een landelijke site voor jongeren tot 25 jaar met betrouwbare informatie over seksualiteit en relaties.

Samen met het ministerie van OCW zet VWS in op een jongerenaanpak van Rutgers WPF en SOA Aids Nederland om de weerbaarheid door middel van sociale media te versterken.

Daarnaast financiert OCW de WE CAN Young-campagne. Deze campagne wordt met ondersteuning van Movisie uitgevoerd in 15 grote gemeenten. De WE CAN Young-campagne biedt jongeren de kans zelf acties te bedenken en uit te voeren, om zo te werken aan het eigen bewustzijn en de weerbaarheid tegen seksueel overschrijdend gedrag en geweld.

Vraag 4

Acht u bovengenoemde maatregelen voldoende in het licht van de uitkomsten van het onderzoek van kenniscentrum Rutgers WPF, en houden deze maatregelen voldoende rekening met de cultuurverschillen die een rol spelen bij seksueel grensoverschrijdend gedrag?

Antwoord 4

In de bij het antwoord op vraag 3 genoemde lespakketten en in het ondersteuningsmateriaal voor lerarenopleidingen is aandacht voor de diversiteit van leerlingenpopulaties. Onderwijs over het thema is echter niet vanzelfsprekend. Met de invoering van de kerndoelen «aandacht voor seksualiteit en seksuele diversiteit» wordt bevorderd dat hieraan extra aandacht zal worden besteed.

Vraag 5

Op welke wijze wordt er momenteel op scholen aandacht gegeven aan de seksuele opvoeding van kinderen en jongeren in het kader van een gezonde seksuele ontwikkeling?

Antwoord 5

zie de antwoorden op vraag 3 en 4.

Vraag 6

Deelt u de mening dat er in onze samenleving nog steeds een levensgroot taboe rust op het onderwerp seksualiteit, en dat de «gewone» seksuele ontwikkeling van kinderen en jongeren, de afwijkende seksuele ontwikkelingen in geval van stoornissen en het bespreekbaar maken van en het professioneel omgaan met seksualiteit vooralsnog te weinig aandacht krijgen in de basisopleiding van jongeren? Zo ja, hoe ver reikt de rol van de overheid bij de aanpak van deze problematiek? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

De afgelopen decennia is het denken over seksualiteit, relaties en liefde in Nederland sterk veranderd. De taboe op seksualiteit is verminderd, seksuele normen zijn ruimer geworden en er wordt gemakkelijker over seksualiteit gesproken. De landelijke overheid heeft altijd ingezet op het bevorderen van seksuele gezondheid en beschouwt het daarbij als individueel recht van haar burgers om eigen keuzes te maken. De volgende waarden worden door het ministerie van VWS al enige jaren als uitgangspunt in het beleid op het gebied van seksuele gezondheid gehanteerd: autonomie, weerbaarheid, respect en besef van wederkerigheid en het recht op seksuele en relationele vorming en op goede hulpverlening. Voor het bespreekbaar maken van seksualiteit is met name seksuele vorming van groot belang. Voor de wijze waarop hieraan met ondersteuning van de ministeries van VWS en OCW aandacht wordt besteed verwijs ik u naar de antwoorden op de vragen 3 en 4.